

בש"פ 2695/23 - שלומי רביבו נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 2695/23

לפני: כבוד השופט י' עמית

העורר: שלומי רביבו

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
בתיק בע"ח 59530-01-23 מיום 20.3.2023 שניתנה
על ידי כב' השופט נסר אבו טהה

תאריך הישיבה: י"א בסיון התשפ"ג (31.5.2023)

בשם העורר: עו"ד אורי דיגי
בשם המשיבה: עו"ד אושרת פטל-רוזנברג

החלטה

ערר לפי סעיף 74(ה) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: החוק) על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט נ' אבו טהה) בע"ח 59530-01-23 מיום 20.3.2023, בגדרה נדחתה בבקשת העורר לקבלת חומרי חקירה.

רקע עובדתי

1. ביום 24.10.2022 הוגש כנגד העורר וכנגד נאשם נוסף (להלן: נדב) כתב אישום המייחס לו עבירת רצח. בתמצית שבתמצית, ביום 8.9.2022 הגיעו העורר ונדב במונית לאירוע משפחתי באשדוד, שם נתקלו במנוח ששהה ברכב עם חבריו נתנאל יצחק ולירון סיום. העורר התקשר אל בן דודו אריאל, בעל האירוע המשפחתי, וביקש ממנו לצאת אליו. כאשר העורר ונדב עמדו בחניה הם הבחינו במנוח ובחבריו יושבים ברכב ונדב צעק "הנה המסוכסכים שלך", והעורר, שאחז באקדח, ירה שתי יריות שחדרו מבעד לחלון הרכב ופגעו במנוח. העורר נס מהזירה, זרק את האקדח, התקשר לאחד בשם בן מלול, קרוב משפחה שהיה באירוע, וביקש ממנו למלט אותו ואת נדב; וכך היה. מאוחר יותר נתפסו העורר ונדב כשהם בבית מלון, שם נרשמו בשם בדוי.

2. קו ההגנה של העורר, במענה לכתב האישום, שהוא היה מסוכסך עם אחד בשם אושרי (פלקה) וורקי (להלן: אושרי) וחבריו. כאשר הגיע לאירוע המשפחתי סבר בטעות כי ברכב יושב אותו אושרי וחבריו, שכלל לא היו אמורים להיות שם. העורר היה בטוח כי בכוונתם של יושבי הרכב לחסלו והוא הקדים ושלף אקדח, ירה יריית אזהרה אחת בלבד לכיוון הרצפה; הקליע ניתז, פגע בדלת הרכב ומשם פגע חלק ממנו בראשו של המנוח, שכאמור, זוהו בטעות על ידי העורר כאושרי. לשיטתו, הדברים מגובים בראיות בתיק, כמו דו"ח הפתולוג וחוות דעת מעבדת הנשק.

3. אריאל, בעל השמחה, העיד כי ראה את העורר כשהוא אחוז באקדח לכיוון הרכב. עדות נוספת היא של אחד בשם מחמד פלאח (להלן: פלאח), תושב השטחים שהיה עצור בתחנת משטרת אשקלון בחשד לעבירות של שהייה בלתי חוקית, שידול קטין לזנות ומעשה מגונה בקטין. אותו פלאח אמר לחוקרת בתחנת אשקלון כי הוא מבקש למסור מידע בתיק הרצח, וכאשר הגיעו חוקרי הימ"ר סיפר להם כי העורר התוודה בפניו בתא המעצר. העורר מכחיש מכל וכל אמירה מעין זו.

4. פלאח העיד בבית המשפט אך "לקה בשכחה" וסירב לשתף פעולה, ומשכך, הוגשו הודעותיו במשטרה לפי סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: הפקודה).

5. על רקע זה ביקש העורר את החומר הבא:

א. חומר חקירה הנוגע לפלאח: לטענת העורר, תמיהה היא הכיצד כבר באותו יום שבו פלאח מסר את עדותו, נסגר כנגדו התיק של מעשים מגונים ושידול לזנות, והוא הועמד לדין אך ורק בחשד לעבירה של שהייה שלא כדין. לטענתו, הדבר נעשה בתמורה לעדותו של פלאח, או מאחר שפלאח קיווה כי עדותו זו תביא להקלה באישומים כנגדו. עוד נטען, כי על מנת שבפני בית המשפט תהיה התמונה המלאה לגבי אותו פלאח, בבואו להעריך את ההודעות שמסר במשטרה, ראוי כי בית המשפט ייחשף לתמונה המלאה בתיק החקירה נגדו, על מנת להתרשם כי המדובר בעד שאינו מהסס לשקר.

ב. רישום פלילי של מספר עדים ומעורבים בתיק: העורר עתר לקבל את הרישום הפלילי של כל אנשי החבורה עמם היה העורר מסוכסך, כולל המנוח וחבריו שהיו ברכב, וכולל גם של בן דודו אריאל, שהיה עצור בתיק, ואמר לחוקריו כי כאדם נורמטיבי הוא מבקש להשתחרר, ועל רקע זה נמסרה הודעתו.

6. בית משפט קמא דחה את בקשת ההגנה. בנוגע לתיק החקירה של פלאח נקבע כי אין בו חומר רלוונטי להגנת העורר; ולגבי המרשם הפלילי של עדי התביעה ומעורבים נוספים נקבע כי אין ברישום הפלילי כדי לסייע להגנה.

7. מכאן הערר שלפנינו שבו חזר העורר על בקשתו לקבל את חומרי החקירה כמפורט לעיל. העורר הצביע על כך שפלאח שוחרר ממעצרו ביום 7.10.2023, וביום 6.10.2022, בדיוק ביום שבו הציע למסור מידע בעניינו של העורר, נסגר התיק כנגדו.

המשיבה טענה כי הודעותיו של פלאח במשטרה נמסרו לעורר, ודי בכך, ואין לחשוף את ההודעות שמסרו הקטינים מחשש לפגיעה בפרטיותם. המשיבה הצהירה כי פלאח לא קיבל כל תמורה ולא הובטחה לו כל תמורה עבור עדותו, וכי התיק נסגר מאחר שהמשטרה ביקשה לערוך השלמת חקירה לקטינים, אך חוקרת הילדים לא התירה לחקור אותם שוב.

אשר לרישום הפלילי של העדים השונים, נטען כי אין ברישום זה כדי לקדם את עניינו של העורר, וכי ממילא, מהודעתה של אחות המנוח, שנמסרה להגנה, עולה כי אושרי שעמו העורר היה מסוכסך, אמר לה שהוא מחפש מזה שנתיים את העורר וכי אחיה נורה בטעות.

8. לא כל אימת שבית המשפט נדרש ליתן החלטה במסגרת סעיף 74 לחוק, יש לחזור ולהידרש מבראשית לעקרונות ולהלכות הנוגעות להליכי הגילוי בהליך הפלילי במסגרת סעיף זה (לעקרונות הבסיסיים הנוגעים להליכים אלה ראו, לדוגמה, החלטתי בבש"פ 8252/13 מדינת ישראל נ' שיינר, פסקאות 11-12 (23.1.2014)); ולגבי מבחן הרלוונטיות כמבחן העיקרי להגדרת "חומר חקירה" ראו יצחק עמית חסיונות ואינטרסים מוגנים - הליכי גילוי ועיון במשפט האזרחי והפלילי 217-226 (2021) (להלן: עמית)). לכן, לא אאריך בדברים בנושא זה ואכריע בקצרה בבקשה לגופה.

9. תיק החקירה של פלאח: מקובלת עלי הצהרת המדינה כי פלאח לא קיבל תמורה ולא הובטחה לו תמורה. אף איני רואה מקום למסירת כל תיק החקירה להגנה, באשר אין מקום לערוך "משפט בתוך משפט" בכל הנוגע לפלאח, שבסופו של יום לא הועמד לדין בכל הנוגע לעבירות מין בקטינים.

עם זאת, בהינתן שבתיק רצח עסקינן, ובהינתן שבבוא בית המשפט להעריך את משקלן של ההודעות שמסר פלאח, שהוגשו לפי סעיף 10א לפקודה, רצוי כי יעמוד בפניו חומר כלשהו על מנת להעריך מהימנותו של העד. על כן, אני מורה להעביר להגנה את הרישום הפלילי של פלאח וכן את סעיף 1 מהדו"ח שהוגש ביום 3.10.2022 לשופט המעצרים (תחת הכותרת "פרטי האירוע"). זאת, מאחר שבסעיף זה של הדו"ח יש מעין תמצית של החקירה ושל הודעות הנערים-הקטינים וחומרי החקירה. מובן כי יש להשחיר את שמות הקטינים ושם אמם על מנת למנוע פגיעה בפרטיות, וגם אין להמציא את המשך הדוח שעניינו "פעולות חקירה שבוצעו" (הכולל גם פעולות שיש לבצע בהמשך).

ודוק: לא נעלם מעיני כי ברגיל, חומר שמוגש לשופט מעצרים אינו בגדר "חומר חקירה". אך במצב הדברים

הרגיל, הנאשם מבקש לעיין בחומר שהוגש בקשר למעצרו-שלו, בעוד שבמקרה דנן ענייננו בחומר שהוגש לשופט מעצרים שדן בענייננו של עד במשפט, ואף תוך השמטה של פעולות החקירה, כך שאין חשש לפגיעה בערכי תכנון והיערכות בתחומי חקירות המשטרה (וראו בש"פ 3579/20 חורי נ' מדינת ישראל (1.7.2020); עמית, עמ' 287-291).

10. הרישום הפלילי של עדי התביעה: ההלכות הנוגעות לרישום הפלילי של עדים מוכרות וידועות (עמית, עמ' 224-226, 817-819), וההלכה המנחה עד היום היא בש"פ 5881/06 בניזרי נ' מדינת ישראל, פ"ד סב(1) 684 (2007). על פי הלכה זו אין מקום לבקשה גורפת לחשיפת הרישום הפלילי של כל עדי התביעה ושל כל המעורבים, ויש לבחון את הבקשה על פי הקריטריונים שהותוו שם, שאינם מהווים רשימה סגורה ואינם מצטברים: הקשר בין שאלת המימנות ושל העד לבין טיבה הרישום הפלילי וסוג העבירות הרשומות בגיליונו של העד; חלוף הזמן מעתה הרשעה; הקשר בין הרישום שלגביו העד מעיד לבין הרשעותיו הקודמות; הפוטנציאל להראיית הגלום בעדותו של העד; ומידת מעורבותו של העד באירוענו שאהאישום.

במקרה דנן, העורר מבקש להראות כי בני החבורה שעמה היה מסוכסך, שחלקם הגיעו לאירוע המשפחתי כאורחים בלתי קרואים, רחוקים מלהיות "טלית שכולה תכלת", וכי עברם הפלילי מעיד על כך ומבסס את גרסתו כי חשש שהגיעו למקום כדי לחסלו. על רקע זה, ולאחר שעייתי ברישומים הפליליים אני מורה על העברת הרישום הפלילי של העדים הבאים: פלקה וורקי (אושרי); נתנאל אבו חצירא; אביב ברוך; ועודד גולה. איני רואה להתיר עיון ברישום פלילי הכולל אך מב"דים ותיקים סגורים, ודי בכך כדי לדחות בקשת העורר ככל שהיא נוגעת לעדים האחרים.

11. סוף דבר שאני נעתר לערר בחלקו, כאמור בסעיפים 9-10 לעיל.

ניתנה היום, ט"ו בסיון התשפ"ג (4.6.2023).

שופט